

Bytom, 6. 12. 2016 r.

Dr hab. prof. AM Piotr Janosik

RECENZJA

**dorobku mgr. Krzysztofa Karpety
w związku z postępowaniem doktorskim
w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka**

*"(...) Autor dysertacji żywi nadzieję, że sposób
podejścia do badanej przez niego problematyki –
wzajemnego przenikania się aspektów kompozytorskich
i wykonawczych w twórczości Victorii Yagling –
stanie się dla współczesnych artystów cennym
punktem odniesienia w nieustannym
procesie wzbogacania własnego rozwoju.(...)"*
Krzysztof Karpeta

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE

Pan Krzysztof Karpeta urodził się w 1987 roku w Katowicach. Jest absolwentem PSM I i II st. im. Fryderyka Chopina w Opolu w klasie mgr Anny Hryniów-Kościów oraz prof. Stanisława Firleja. W 2011 roku ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Łodzi w klasie prof. Stanisława Firleja. W latach 2009 - 2012 kształcił się w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst w Mannheim u prof. Michaela Flaksmana oraz prof. Jeleny Očić.

Jest założycielem i członkiem zespołu Polish Cello Quartet - jedyne w Polsce kwartetu wiolonczelowego zajmującego się wykonywaniem utworów napisanych oryginalnie na ten skład. W 2008 roku wraz z wybitnym polskim pianistą młodego pokolenia, Michałem Rotem, założył **zespół Reger Duo**.

W latach 2010-2012 był koncertmistrzem w orkiestrze Mannheimer Philharmoniker. Był także członkiem Landesjugendorchester Rheinland-Pfalz,

Philharmonie der Nationen oraz CEI Yough Orchestra. Obecnie jest koncertmistrzem i pierwszym wiolonczelistą Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina w Gdańsku.

W charakterze solisty występował z takimi orkiestrami jak: Capella Cracoviensis, Filharmonia Kaliska, Filharmonia Opolska, Filharmonia Kameralna w Łomży, Filharmonia Rzeszowska, Filharmonia Łódzka, Wrocławska Orkiestra Kameralna Leopoldinum, Universitaet Orchester Mannheim.

Jako kameralista współpracował m.in. z Bartłomiejem Niziołem, Giovannim Sollimą, Agatą Szymczewską, Jose Gallardo, Vladimirem Mendelssohnem, Victorem Chestopalem, Robertem Kowalskim. W roli kameralisty występował na takich festiwalach jak: „Forum Musicum”, „Wratislavia Cantans”, „Heidelberger Kammermusik Festival”, „Jazztopad”, „Kammermusik Festival Schiermonnikoog”.

Zainteresowanie muzyczne Kandydata obejmuje także **wykonawstwo muzyki dawnej**. Od 2007 roku Doktorant zgłębia także tajniki gry na *violi da gamba*, wspólnie z żoną tworząc **duet Fernabucco**, współpracując z takimi muzykami jak Mark Caudle, Petr Wagner i Brent Wissick.

Od 2012 roku jest asystentem w klasie wiolonczeli prof. Stanisława Firleja w Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

W 2014 roku otrzymał **wyróżnienie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki** przyznawane przez Kapitułę Stypendium im. Jerzego Grotowskiego, działającą w ramach Wrocławskiego Programu Stypendialnego.

Dotychczasowe zatrudnienie przebiega następująco:

- rok akademicki 2011/2012: Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi – asystent prof. Stanisława Firleja w klasie wiolonczeli (umowa o pracę)
- lata 2012-2015: Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu – doktorant, praktyki pedagogiczne w klasie prof. Stanisława Firleja, nauczanie gry w zespołach kameralnych (umowa o dzieło)
- rok szkolny 2013/2014: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. im. Witolda Lutosławskiego w Nysie - nauczyciel gry na wiolonczeli (umowa o pracę)
- rok szkolny 2012/2013 /zastępstwo na 3 m-ce/ oraz rok szkolny 2014/2015: Szkoła Muzyczna II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu – nauczyciel gry na wiolonczeli (umowa o pracę)
- sezon artystyczny 2014/2015: Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku – koncertmistrz grupy wiolonczel (umowa o pracę)

OCENA OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH

Przeglądając otrzymaną dokumentację zakresów działalności, którą rozwija Pan Krzysztof Karpeta, nietrudno dostrzec jak duże znaczenie ma działalność Doktoranta.

Na uznanie zasługuje różnorodność podejmowanych i spełnianych przezeń zadań i aktywności na polu sztuki. To artysta o indywidualnych tendencjach, sprecyzowanych zamierzeniach, wielotorowości działań i obowiązków w obszarze artystycznym, **w tym wypadku instrumentalnym, w zakresie gry na wiolonczeli.**

Droga wykonawcza Kandydata jest barwnym pejzażem problemów i technik, zagadnień wykonawczych, które na przestrzeni lat wiolonczelista zgłębiał w swoim warsztacie instrumentalnym.

W przedstawionej dokumentacji Autor umieścił interesujący i rzetelnie przygotowany wykaz miejsc prezentacji dorobku wykonawczego, udział w licznych projektach muzyki solowej, symfonicznej i kameralnej, które ukazują drogę niezwykle artystycznego rozwoju. Wszystko to podbudowane jest wiedzą, działaniami ogólnoartystycznymi wzmocnionymi bogatym teoretycznym bagażem, emocjonalnością, duchowością i trafnością interpretacyjną. Wszystko to sprawia, iż jest to ważny i cenny punkt w przewodzie doktorskim, wskazujący na silną samoświadomościową kontrolę procesu istnienia odtwórczego, twórczego, organizacyjnego, naukowego, dydaktycznego jak i w pojęciu ogólnoartystycznym. Wskazuje tym samym na dalszy, owocny rozwój w stronę wartości najwyższych, które mogą stać się **znaczącym impulsem w historii rozwoju wykonawstwa solowego i kameralnego.**

Starania artystyczne **wspierają liczne nagrody i wyróżnienia**, m. in.: nagroda specjalna za najlepsze wykonanie utworu polskiego na XV Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej w Łodzi, w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów, w 2010 roku; II miejsce na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Dawnej „Musica Antiqua Viva” odbywającym się w Miejskim Ośrodku Kultury w Żorach, w 2012 (w zespole Fernabucco), jak i wspomniane wcześniej, **godne podkreślenia raz jeszcze, wyróżnienie za osiągnięcia w dziedzinie sztuki przyznane przez Kapitułę Stypendium im. Jerzego Grotowskiego w ramach Wrocławskiego Programu Stypendialnego w 2014 roku.**

Dokumentacja zawiera szczegółowy opis współpracy z jednostkami i instytucjami kulturalnymi, filharmoniami i zespołami, jak i rzetelnie przedstawia udział w festiwalach i projektach o randze międzynarodowej i ogólnopolskiej.

DZIAŁALNOŚĆ KAMERALNA

POLISH CELLO QUARTET

Jak wspomina Kandydat:

“(…)Ogromną moją pasją jest muzyka kameralna. Jestem założycielem i członkiem zespołu Polish Cello Quartet - jedyne go w Polsce kwartetu wiolonczelowego zajmującego się wykonywaniem utworów napisanych oryginalnie na ten skład. Zespół współpracuje

z wieloma znanymi muzykami oraz kompozytorami z kraju i zagranicy (Piotr Moss, Mikołaj Górecki, Weronika Ratusińska, Artur Zagajewski, Tony Malaby, Christopher Hoffman). W 2008 roku wraz z wybitnym polskim pianistą młodego pokolenia, Michałem Rotem, założyłem zespół Reger Duo. Zespół ten ma za sobą wiele sukcesów (m.in. wyróżnienie oraz nagroda specjalna za najlepsze wykonanie utworu polskiego kompozytora na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej, Łódź 2010).(...)"

Zespół Polish Cello Quartet w składzie: Tomasz Daroch, Wojciech Fudala, Krzysztof Karpeta oraz Adam Krzeszowiec powstał w 2011 roku. Jego członkowie to młode pokolenie polskich wiolonczelistów. Kształcili się u czołowych wiolonczelistów-pedagogów w Polsce (Paweł Głombik, Stanisław Firlej) i na świecie (Frans Helmerson, Gary Hoffman, Michael Flaksman, Jelena Očić). W swoim dorobku mają liczne nagrody na konkursach solowych oraz kameralnych. Doświadczenie artystyczne zdobywali w renomowanych ośrodkach kulturalnych Europy, m.in. w Kolonii, Mannheim czy Brukseli.

Zespół **wykonuje utwory pisane konkretnie** na ten skład:

- Kompozycje jazzowe: Tony Malaby – Incantations (premiera); Chistopher Hoffman – Spirit Suspentions (premiera)
- Kompozycje dla Polish Cello Quartet oraz Dominika Połońskiego: Weronika Ratusińska – Exaile; Artur Zagajewski – Canzonetta
- Kompozycje odkryte i po raz pierwszy wykonane w Polsce dzięki poszukiwaniom zespołu Polish Cello Quartet:
  - Piotr Moss - Quartetto per quattro violoncelli (1978)
  - Marcin Markowicz - Kwartet smyczkowy nr. 2, opr. na wiolonczelowy (2005)
  - Prosper van Echaute - Cello quartet (1934)
  - Joseph Jongen - Dwa utwory na cztery wiolonczele, op.89 (1929)
  - Emmanuel Moór - Suite for four cellos, op.95
  - Luigi Forino - Preghiere per quattro violoncelli, op.27 nr 3
  - Alfredo Piatti - In Vacanza, Quartettino per Violoncelli

Kandydat w dokumentacji wskazuje aż **76 miejsc prezentacji kunsztu instrumentalnego w dziedzinie kameralistyki**, z których wymienić należy: IX Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki Ensemble im. Księżnej Daisy w Wałbrzychu; Ascoli Piceno (Włochy) Auditorium Fondazione di Ascoli Piceno; Filharmonia Wrocławska im. Witolda Lutosławskiego; Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego w Łomży; Wittlich oraz Berkastel-Kues (Niemcy); Piszkwice, Kościół pw. św. Jana Chrzcziciela - Koncert muzyki kameralnej w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Muzycznego; Polanica, Kościół pw. Wniebowzięcia NMP, Muzyczne „Matinee” w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Muzycznego; Świdnica, Kościół św. Krzyża, - XIV Międzynarodowy Festiwal Bachowski; Zamek Książ, Sala Maksymiliana - X Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki Ensemble im. Księżnej Daisy; Wrocław, Kościół Uniwersytecki - „Giovanni Sollima i Cello Festival Ensemble” - 48. Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans; Ascoli Piceno (Włochy) Auditorium

Fondazione di Ascoli Piceno - Koncert „Cornologico” w ramach Festiwalu Settembre in Musica Ascoli Piceno; Chiostro di San Tommaso (Włochy), Koncert kameralny „Il grandi quintetti per clarinetto” w ramach Festiwalu Settembre in Musica Ascoli Piceno; Offidia AP (Włochy), Teatro Serpente Aureo - Koncert kameralny „Offida e Beethoven al Teatro Serpente Aureo” w ramach festiwalu Settembre in Musica Ascoli Piceno; Filharmonia Wrocławska - Międzynarodowy Festiwal Jazzowy „Jazztopad”; Katowice, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej - Koncert inaugurujący I Międzynarodowy Festiwal Wiolonczelowy w Katowicach; Wrocław, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej - Międzynarodowa Studencka Konferencja Naukowa „Wieloznaczność dźwięku” Koncert kompozytorski; Wrocław, Ossolineum, Aula - Koncert kameralny w ramach Festiwalu Kwartetum; Wrocław, Kościół św. Krzyża - XXI Międzynarodowy Festiwal Non Sola Scripta Recital kameralny; Muzeum w Nysie - Koncert Inauguracyjny I Międzynarodowej Akademii Wiolonczelowej w Nysie; Wygiełzów – Skansen - XXIV Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej; Krotoszyn, Kościół pw. św. Jana Chrzciciela „Te Lucis Ante Terminum” - 49. Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans; Krummin (Niemcy), Kościół ewangelicki St. Michaelis - „Polen Barock” Usedomer Musik Festival; Schiermonnikoog (Holandia), RK-Kapel - 13. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej w Schiermonnikoog; Schiermonnikoog (Holandia), RK-Kapel- Światowa premiera utworów napisanych specjalnie dla Polish Cello Quartet oraz Dominika Połońskiego; Schiermonnikoog (Holandia), Sound Box Paviljoen - 13. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej w Schiermonnikoog; Akademia Muzyczna we Wrocławiu, Sala Kameralna - Koncert kameralny w ramach III Sesji Naukowej pt. „Kameralistyka Romantyków” organizowanej przez Katedrę Kameralistyki Akademii Muzycznej we Wrocławiu i inne.

Doktorant, jako kameralista kształcił się m.in. pod okiem: Jonathana Zaka, Andrzeja Ratusińskiego, Paula Badury – Skody, Jose Gallardo, Alexandra Bonduriansky, Paula Dana, Stanisława Firleja, Cezarego Saneckiego.

KONCERTY SOŁOWE Z TOWARZYSZENIEM ORKIESTRY

Działalność wykonawcza obejmuje także **koncerty solowe z towarzyszeniem orkiestry**. Do najważniejszych z nich należy: koncert symfoniczny w Filharmonii Podkarpackiej im. A. Malawskiego w Rzeszowie w 2012 roku; koncert symfoniczny w Filharmonii Łódzkiej im. A. Rubinsteina, w 2012 roku; koncert symfoniczny w Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży, w 2013 roku; koncert Studenckiej Orkiestry Barokowej we Wrocławiu w 2013 roku; koncert symfoniczny w Filharmonii Kaliskiej, w 2014 roku oraz koncert doktorantów Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu, w roku 2014.

KONCERTY SYMFONICZNE

Do najważniejszych miejsc działalności **wykonawczej – koncertowej** (m.in. jako członek orkiestr) należy: Mannheim (Niemcy), Rosengarten, Musensaal - wielokrotnie

koncerty symfoniczne orkiestry Mannheimer Philharmoniker (jako koncertmistrz grupy wiolonczel; Zamek Książ, Sala Maksymiliana - Koncert finałowy IX Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej im. Księżnej Daisy; Koncerty noworoczne, tournée po Niemczech z Philharmonie der Nationen Justusa Franza (18 koncertów); nagrania IV koncertu fortepianowego L. van Beethovena - Basel (Szwajcaria), Stadtcasino, Bregenz (Austria), Festspielhaus, Frankfurt Alte Oper; Filharmonia Wrocławska im. W. Lutosławskiego, Sala Koncertowa - Koncert symfoniczny (jako gościnny koncertmistrz grupy wiolonczel); Przemyśl, Zamek Kazimierzowski - „Koncert Wiosenny Przemyskiej Orkiestry Kameralnej” (jako koncertmistrz grupy wiolonczel); Paderborn (Niemcy), Franz-Stock Platz - Koncert w ramach projektu: „Polsko - Niemieckie inspiracje muzyczne” - (jako koncertmistrz grupy wiolonczel); Gdańsk, Polska Filharmonia Bałtycka im. F. Chopina - „Zjednoczeni muzyką” Festiwal Solidarity of Arts Koncert połączony z rejestracją (jako koncertmistrz grupy wiolonczel); Gdańsk, Polska Filharmonia Bałtycka im. F. Chopina - Inauguracja Sezonu Artystycznego Polskiej Filharmonii Bałtyckiej (jako koncertmistrz grupy wiolonczel); Gdańsk, Polska Filharmonia Bałtycka im. F. Chopina - Inauguracja Festiwalu Gdańska Jesień Pianistyczna - (jako koncertmistrz grupy wiolonczel) i inne.

Ogółem artystyczna działalność wskazuje **liczbę 41 koncertów, w którym brał czynny udział jako instrumentalista zasiadający m. in. jako koncertmistrz uznanych orkiestr.**

Kandydat brał udział w **nagraniach dla CD Accord, DUX i MUSICON.** Ostatnia płyta z dziełami Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego nagrana m.in. z jego udziałem, **otrzymała nominację do nagrody Fryderyk 2014 w kategorii „Album roku muzyka chóralna, oratoryjna i operowa”.**

OPINIE UZNANYCH

Doktorant przedstawia w dokumentacji opinie świadczące o **jego wysokiej pozycji i ocenie dokonań na polu wykonawczym jak i ogólnoartystycznym.** W tece dokumentacyjnej znajdują się opinie m. in.: *prof. zw. dr. hab. Lidii Grzanki-Urbaniak z Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu; Prorektora ds. Naukowych i współpracy z zagranicą Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu – dr. hab. Magdaleny Blum; oraz prof. dr. hab. Piotra Łykowskiego z Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.*

Prof. zw. dr hab. Lidia Grzanka-Urbaniak:

“(…)Uzdolnienia i predyspozycje artystyczne do gry na wiolonczeli znalazły swój wyraz w zaangażowaniu, aktywności muzycznej i organizacyjnej Pana Krzysztofa Karpety. Doceniany w środowisku młody wiolonczelista jest osobą, której zasób umiejętności technicznych, muzycznych, a także wyczucie gry zespołowej sprawia, że często jest zapraszany do realizacji zróżnicowanych projektów kameralnych.(...)”.

Dr hab. Magdalena Blum:

"(...)Działalność artystyczną obserwuję od kilku lat. Jest to artysta wyróżniający się – jego pasją do odkrywania piękna muzyki łączy się z pasją badawczą. (...)Miałam przyjemność kilkakrotnie grać z Panem Krzysztofem Karpetą – za każdym razem była to duża przyjemność i satysfakcja artystyczna. Podejście Artysty do interpretacji utworu jest niezwykle odpowiedzialne, twórcze i pełne artystycznego polotu.(...)".

Prof. dr hab. – Piotr Łykowski

"(...)Pan Krzysztof jest perfekcyjny technicznie, jego grę cechuje wielka dbałość o jakość dźwięku. Należy dodać tu naturalną muzykalność, która w połączeniu z wiedzą i dążeniem do doskonałości technicznej sprawia, iż ten młody muzyk tworzy bardzo stylowe, a zarazem osobiste interpretacje. (...)Wyrażam przekonanie o wyjątkowo wysokich wartościach jakie przedstawia sobą mgr Krzysztof Karpeta.(...)".

Wskazane opinie w pełni uznaję, potwierdzam i popieram.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I DYDAKTYCZNA

Działalność naukowa i dydaktyczna Doktoranta związana jest z **nauczaniem gry na wiolonczeli** w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Do osiągnięć na polu dydaktycznym Kandydata należy:

- udział studentki Julii Sompolińskiej w Międzynarodowym Projekcie I, Culture Orchestra w charakterze koncertmistrza grupy wiolonczel. Przygotowanie do przesłuchań - Krzysztof Karpeta
- prowadzenie uczennicy z klasy dyplomowej PSM I i II st. im. W. Lutosławskiego w Nysie (zakończenie koncertem symfonicznym w Filharmonii Opolskiej)
- prowadzenie kwartetu smyczkowego w składzie: Agata Francuz – skrzypce; Maja Wojciechowska – skrzypce; Dominika Pawlik – altówka; Julia Sompolińska – wiolonczela. Zajęcie I miejsca na II Akademickim Konkursie Zespołów Kameralnych przez kwartet smyczkowy pracujący pod kierunkiem Doktoranta
- Ukończenie studiów licencjackich z wyróżnieniem przez Studentkę Julię Sompolińską. Klasa prof. Stanisława Firleja dzielona z doktorantem mgr. Krzysztofem Karpetą
- Ukończenie studiów magisterskich z oceną bardzo dobrą przez studentkę Kingę Sokołowską. Klasa prof. Stanisława Firleja dzielona z doktorantem mgr. Krzysztofem Karpetą

DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZUJĄCA NAUKĘ

Przewód doktorski wspiera także **działalność popularyzująca naukę.**

Do osiągnięć na tym polu należy udział w roli **kierownika artystycznego** jak i wykładowcy na I Międzynarodowej Akademii Wiolonczelowej w Nysie w 2014 roku; udział w roli wykładowcy podczas III Sesji naukowej „Kameralistyka Romantyków” organizowanej przez Katedrę Kameralistyki Akademii Muzycznej we Wrocławiu w 2014 roku. Kandydat zasiadał również jako **przewodniczący jury** na I i II Konkursie dla młodych wiolonczelistów „Wiolonczela solo i w duecie” w 2013 i 2014 roku.

KONKLUZJA DZIAŁALNOŚCI ARTYSTYCZNEJ, NAUKOWEJ I DYDAKTYCZNEJ

Poprzez swoje działania artystyczne, jak i na polu dydaktycznym Doktorant w moim odczuciu **wnosi znaczący wkład w rozwój sztuki, upowszechniania kultury i kształtowania estetyki.**

Ocena dorobku w dyscyplinie gry na wiolonczeli, jak i w kontekście ogólnoartystycznym w tym wypadku **przebiega sprawnie i bez wątpliwości**, bowiem ilość i ranga miejsc prezentacji talentu instrumentalnego, pozytywne opinie, doskonały odbiór środowiska muzycznego, przyznane nagrody, wyróżnienia, plany i realizacje artystycznych zamierzeń, które podkreśla Kandydat, świadczą o niezaprzeczalnie **dużej wartości i są niepodważalnym atutem w pomyślnym sfinalizowaniu tego przewodu.**

DZIEŁO ARTYSTYCZNE

Dziełem artystycznym wybranym przez Doktoranta do postępowania przewodowego jest **płyta z muzyką Victorii Yagling** (wiononczelistki i kompozytorki zarazem) wraz z kometratrsem teoretycznym: *“Wzajemne przenikanie się aspektów wykonawczych i kompozytorskich w twórczości Victorii Yagling” – Praca doktorska napisana pod kierunkiem promotora prof. dr hab. Stanisława Firleja. Promotor pomocniczy – dr Sebastian Ładyżyński.*

Utwory wchodzące w skład zarejestrowanego dzieła przedstawiają się następująco:

- **Victoria Yagling - Larghetto (1967)**
- **Victoria Yagling - Sonata II (1965)** - Moderato; Allegro moderato
- **Victoria Yagling - Sonata III (1980)** - Allegro agitato; Presto
- **Victoria Yagling - Sonata IV (2002)** – Sostenuto; Veloce; Adagio; Vivace

Wykonawcą jest Doktorant wraz z towarzyszeniem pianisty Michała Rota.

Kandydat tłumaczy wybór tematu w następujący sposób:

“(…)Spojrzenie na dzieło, sposób wnikięcia w jego strukturę i koncepcję z perspektywy jego twórcy - kompozytora będącego

jednocześnie wybitnym wykonawcą to szalenie inspirujące zjawisko, rzadko spotykane w kręgu wiolonczelistów XX wieku. Viktoria Yagling przez prawie trzydzieści lat grała w duecie z własnym synem – Viktorem Chestopalem. Razem tworzyli niepowtarzalny zespół. Fakt ten zainspirował mnie do nagrania dzieł kompozytorki napisanych na wiolonczelę z fortepianem. Od wielu lat pogłębiam sztukę gry w duecie ze stałym pianistą, dlatego też twórczość ta ma dla mnie szczególne znaczenie.(...)”

Powstaje zatem płyta zawierająca interpretacje utworów Victorii Yagling, niezależnie od formy, **pełne ekspresji, najwyższych wartości, pełne duchowości i zrozumienia**, co w odbiorze współczesnych utworów bywa nieraz trudne. Dynamiczne gradacje, wysublimowana, nowa, intrygująca, pełna dojrzałości i zmysłu artystycznego wizja, jawi się **jako bardzo precezyjny i trafny odczyt intencji kompozytora** w aspekcie agogicznym, dynamicznym, frazowym, artykulacyjnym jak i ogólnokompozytorskim. To rodzaj mocno twórczej kreacji i ożywienie partyturowego papieru poprzez stworzenie **opowieści muzycznej**, którą cechuje wrażliwość muzyczna, bardzo spójna pod względem rozumienia utworu i zamysłu względem całej płyty, ale jednocześnie pełna własnej, niepodważalnej i wielowymiarowej wyobraźni, co przekłada się na ciekawe odczytanie pomysłów kompozytorskich.

Niemalý wymiar czasowy płyty pozwala wykonawcy na zbudowanie ciekawie rozplanowanej interpretacji. Z jednej strony ukazuje się świadomość pewnej koherencji, a z drugiej strony bogactwo pomysłów odtwórczych i nieograniczona inwencja wykonawcza, ciągle ewoluująca, będącą jednak rysem sprecyzowanego i ugruntowanego warsztatu wykonawczego, z powiewem nowatorstwa i dążenia do doskonałości. To postawa świeża, dynamiczna i poszukiwawcza, otwierająca nowe możliwości, wciągająca słuchacza w mało znany świat kompozycji Victorii Yagling. Uwidacznia się bogactwo pomysłów, dbałość o przebieg ciekawej narracji, płynnej i prowadzącej słuchacza w dalsze części kompozycji, dbałość o precyzję, dojrzałość i nade wszystko **nieuchwytny aspekt duchowości, który nadaje interpretacji sens wielowymiarowy, indywidualny i boski**.

Jak zaznacza Doktorant:

“(...)Pracując pod okiem prof. Stanisława Firleja oraz będąc w stałym kontakcie z Viktorem Chestopalem, wspólnie z moim pianistą Michałem Rotem, z powodzeniem przygotowujemy ten niezwykle interesujący repertuar. Uwagi otrzymane podczas zajęć z synem kompozytorki pomogły nam w zbliżeniu się do zrozumienia intencji kompozytorki.(...)”

Wskazane dzieło w tym wypadku jest potwierdzeniem sprecyzowanej osobowości, potwierdzeniem znaczenia i wielkości wykonawcy i jego niezaprzeczalnego wpływu na rozwój historii wykonawstwa wiolonczelowego - solowego, kameralnego i symfonicznego w muzyce polskiej, jak i światowej, co wynika także w przedstawionej dokumentacji, i przemawia równie mocno po analizie wskazanego dzieła płytowego.

Doktorant **osiągnął trudny do uchwycenia poziom porozumienia z myślą kompozytorską a wizją interpretatora** w przedstawionej płycie, jak i całym twórczym

dorobku wykonawczym, co zasługuje na wysoki poziom uznania.

OCENA PRACY TEORETYCZNEJ

Wysoko oceniam przedstawioną w przewodzie doktorskim pracę teoretyczną, będącą dopełnieniem dzieła płytowego.

Jak pisze Kandydat:

“(...)Celem tej dysertacji jest przedstawienie szeroko rozumianej problematyki przenikania się aspektów kompozytorskich i wykonawczych na podstawie życia i twórczości Victorii Yagling. Zawarte w tej pracy informacje mają wielkie znaczenie ze względu na bardzo znikomą ilość dostępnych materiałów na temat życia, twórczości i działalności artystki.(...)”.

Kandydat określa pracę jako efekt wieloletnich przemyśleń i badań dotyczących życia, twórczości i działalności Victorii Yagling. Kieruje ją głównie do wiolonczelistów, aby ukazać jej spuściznę kompozytorską. Praca stanowi także inspirację dla wszystkich muzyków jak i odbiorców niezwiązanych ściśle z muzyczną działalnością.

Doktorant trafnie porusza w nim aspekty związane z biografią Victorii Yagling od wczesnych lat nauki i studiów. Autor przybliży i charakteryzuje rolę kompozytora, próbuje wyznaczyć granicę między twórcą i wykonawcą, i wskazuje na płaszczyzny porozumienia między owymi aspektami.

W kolejnych rozdziałach Autor nawiązuje do sposobu pracy artystki nad jej utworami. Określa moment narodzin dzieła muzycznego, poprzez informacje uzyskane od syna artystyki, ukazujące jej życie, mające wpływ na powstanie dzieł. W pracy Doktorant ukazuje także bogaty opis środków i zabiegów kompozytorskich obecnych w warsztacie twórczym Victorii Yagling, przeznaczonym na wiolonczelę i fortepian. W rozdziale końcowym Autor przedstawia zbiór refleksji, jak i opisuje wybrane informacje dotyczące kunsztu wykonawczego.

Przedstawiona praca teoretyczna, jak zauważa Doktorant, zawiera wiele informacji potwierdzających tezę, iż bycie kompozytorem i wykonawcą zarazem, znacznie wzbogaca wnikanie w dzieło w sposób wyjątkowy i niepowtarzalny, czyniąc je niewątpliwie szlachetnym i pełnym ciężaru gatunkowego.

Autor łączy w pracy aspekty z zakresu psychologii, filozofii, estetyki, historii muzyki oraz sztuki wykonawczej. Trafnie łączy te pierwiastki, dynamicznie porusza się po różnorodnych zagadnieniach. Panuje nad porządkiem. **Ciekawym pomysłem jest nadanie przez Doktoranta wyraźnego porządku formalnego.** Opierając się na pięciu podstawowych filarach sztuki retorycznej opisywanej m. in. przez Kwintyliana, opiera się na teoriach wielkich myślicieli XX wieku, **nadając wyraźny schemat formalny podążając sukcesywnie za poszczególnymi etapami powstawania dzieła – invention, disposition, elocution, memoria, ectio.**

W pracy teoretycznej zaznacza istnienie swoistych aspektów opisujących sylwetkę

Victorii Yagling, takich jak:

- Sylwetka artystyczna i twórcza Victorii Yagling. Życie Victorii Yagling
- Lata studenckie.
- Życie artystyczne Victorii Yagling po studiach
- Kontakty Victorii Yagling z Mściławem Rostropowiczem
- Działalność kompozytorska Victorii Yagling
- Aspekt kompozytorski
- Inventio – inwencja. Czym jest dzieło muzyczne i sprawa jego bytu
- Podstawowe cechy kompozytora i ich wpływ na dzieło muzyczne
- Dispositio - określenie formy dzieła
- Elocutio - dobór środków wypowiedzi
- Aspekt wykonawczy Memoria - zapamiętanie, zapoznanie się z dziełem muzycznym
- Actio - wypowiedzenie, wykonanie
- Wykonanie dzieła muzycznego przez jego twórcę
- Cechy wykonawcy i ich wpływ na wykonanie dzieła. Relacje między wykonawcą dzieła muzycznego a jego odbiorcą
- Wirtuoz - kompozytor na przestrzeni wieków

Przedstawione problemy kompozytorskie omówione są w sposób szczegółowy, wraz z licznymi przykładami, a użyte poprawnie terminologicznie słownictwo, wraz z wyraźnym zauważalnym indywidualnym rysem twórczym czyni komentarz dobrym dopełnieniem warstwy muzycznej.

Opis teoretyczny pracy zawiera wiele prawidłowo przedstawionych odnośników, przykładów partytur, wzbogacających rozumienie treści tabel. Całość zwieńczona bogatą bibliografią w kontekście użytych źródeł z literatury, literatury przedmiotu, literatury pomocniczej, w tym pracy magisterskiej Doktoranta z roku 2011, licznych źródeł nutowych i zdjęć z prywatnego albumu syna kompozytorki.

PODSUMOWANIE PRZEDSTAWIONEGO DZIEŁA WRAZ Z OPISEM TEORETYCZNYM

W przedstawionej pracy Doktorant ukazuje godną pochwały postawę, cytując fragment z „Psychologii zdolności” Borisa Tiepłowa:

„(...)dobry muzyk, niezależnie od tego czy jest kompozytorem czy wykonawcą, czy nawet wyrafinowanym słuchaczem, musi być przede wszystkim człowiekiem wielkiego rozumu i uczucia(...)”.

W moim odczuciu słowa takie zasługują na najwyższe uznanie, bowiem świadczą o wysokiej świadomości artystycznej. Są wyrazem rozumienia tego, co w muzyce i wykonawstwie zarazem najważniejsze, choć w dzisiejszych czasach często pomijane. Autor trafnie zwraca uwagę na połączenie płaszczyzny intelektualnej ze sferą uczuciową, co powoduje powstanie najwyższych wartości, które mają szansę na przetrwanie i bycie w historii niezależnie od czasów,

trendów i zmian estetycznych na przestrzeni lat. Wszystkie te aspekty uwidaczniają się w przedstawionej do doktoratu płycie z interpretacjami utworów Victorii Yagling.

Zwracam uwagę na jeszcze jeden aspekt w przedstawionej pracy. Zgłębiając tajniki życia i twórczości Victorii Yagling Autor odkrył, iż kompozytorka i wiolonczelistka nie lubiła akademickich teoretycznych esejów, a naukowa analiza muzykologiczna nie stanowiła pola jej fascynacji. Tym samym autor **nie podjął szczegółowych analiz części utworów, skupiając się raczej na aspekcie ogólnokompozytorskim, odnosząc go do działalności w podwójnej roli – wykonawcy i twórcy. Pozostawia bardzo cenne pole niedopowiedzenia odnoszące się na działalności kompozytorskiej, tworzące aspekt nienamagalności, ulotności i niezidentyfikowania dzieł kompozytorki.** Podążając za tą myślą, autor pracy postanowił odstąpić od skrupulatnych analiz poszczególnych części utworów, podejmując w zamian próbę ukazania działalności artysty w podwójnej roli: kompozytora i wykonawcy w sensie ogólnym.

W moim odczuciu, zgadzając się z zamierzeniem Doktoranta, uważam, iż tworzenie warsztatu kompozytorskiego jest sprawą niezwykle indywidualną, niepodważalnie własną i jednocześnie wymykającą się spoza przyjętych reguł, szablonów i ustalonych norm teoretycznych. Przyjęte w analizie reguły oceny są nadawaniem niepotrzebnego rzeczywistego sensu, obdzierając niejako kompozycje z duchowej przyjemności i ulotnej boskości. Są aktem racjonalnego wytłumaczenia pojawiających się następstw pojedynczych dźwięków, harmonicznym brzmieniem, poprzez charakterystykę ewolucji kolejnych segmentów w utworze, aż do próby sklasyfikowania całej formy, co w wypadku twórczości kompozytorskiej jest kwestią niepotrzebną. **Podobnie uważa sam Autor, pozostawiając twórczość Victorii Yagling w lekkim niedopowiedzeniu i w szerokim polu na własne przemyślenia, stawiając ów stanowisko analityczne wobec współczesnej muzyki otwarte.**

Postawa ta, wraz z przedstawioną płytą, zawierającą interpretacje utworów Victorii Yagling i teoretycznym komentarzem skłania mnie do oceny pozytywnej.

Biorąc pod uwagę widoczną pracę nad wyklarowaniem płyty z nagraniami, jak i pracę nad teoretycznym aspektem doktoratu, jestem przekonany, że doświadczenia jakie wnosi Kadydat w roli interpretatora, jak i autora rozprawy teoretycznej okażą się przydatne, a walory wynikające z powstania dzieła płytowego jak i dzieła dysertacyjnego, staną się ciekawym aspektem w rozwoju muzyki wiolonczelowej, a także staną się wartościowe dla pokoleń kompozytorskich, zgłębiających działalność twórczą artystyki Victorii Yagling jako wykonawczynie i kompozytorki.

KONKLUZJA

Dorobek artystyczny Pana Krzysztofa Karpety **to istotna karta w dzisiejszej historii muzyki. Karta, która przekracza znaczeniem wymiar krajowy.**

Przedstawiona dokumentacja młodego Kandydata imponuje ilością i znaczeniem miejsc koncertowych prezentacji interpretacyjnych. Całość dokumentacji przygotowana jest z należytą starannością, będąc znakomitą uzupełnieniem przedstawionego dzieła w postaci płyty wraz z dysertacją, co uwidacznia się jako koherentny twór, ukazujący indywidualny rys i indywidualne zainteresowania Doktoranta. Zwraca uwagę wysoka samoświadomość estetyczna, doświadczenie zdobyte w pracach wykonawczych nad różnymi gatunkami i formami muzycznymi, warsztat, siła autentycznej ekspresji, różnorodność funkcjonalnie wprowadzonych środków wypowiedzi muzycznej. **Godne podkreślenia jest także wykonawstwo muzyki współczesnej, jak i kontynuacja zainteresowań na polu muzyki dawnej.**

Pan Krzysztof Karpeta to artysta szeroko patrzący na otaczający świat. To droga poszukująca, otwarta na wszelkie bodźce zewnętrzne oraz ukazująca szerokie *spectrum* zainteresowania wewnętrznymi przemianami i ich wpływem na aspekt wykonawczy i artystyczny. Artysta podąża własną drogą wolną od modnych trendów i aktualnie panujących estetyk.

Jak wspomina Kandydat:

"(...)Żywię nadzieję, że zarówno część artystyczna jak i opisowa mojej pracy doktorskiej będzie stanowić cenny materiał naukowy. W trakcie prowadzenia badań nad kompozycjami Viktorii Yagling utwierdziłem się również w przekonaniu, że zarówno nagranie jak i opis pracy doktorskiej będą jedyną tego typu publikacją na świecie, nikt bowiem dotychczas nie zagłębił się w życie i twórczość tej artystki(...)".

Niewątpliwie zgłoszone dzieło, zarówno płyta CD jak i cały dorobek stanowi wysokiej miary punkt wyjścia w przewodzie doktorskim z zakresu instrumentalistyki. Biorąc pod uwagę potężny fundament dokumentacyjny, jako recenzent, pragnę z całym szacunkiem i uznaniem odnieść się do dokonań artystycznych, dydaktycznych i naukowych Pana mgr. Krzysztofa Karpety i w pełni opowiedzieć się za pozytywnym rozpatrzeniem jego starań o nadanie stopnia Doktora w przewodzie w zakresie dyscypliny gry na wiolonczeli.

Osiągnięcia stanowią znaczny wkład w rozwój dziedziny sztuk muzycznych zgodnie z art. 16 Ustawy z dnia 14. 03. 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki – Dz. U. nr 65, poz. 595 z 2003 r. wraz ze zmianami.

Dr hab. prof. AM Piotr Janosik

